



Pedagógusok Lapja

2019. MÁJUS

A PEDAGÓGUSOK SZAKSZERVEZETE HÍRLAPJA ÉS HÍRLEVELE / ALAPÍTVÁ: 1945-BEN / LXXIV. ÉVFOLYAM

3

**Nehéz sorsok
– gyermekvédelem**

Május

Május 1. – tavasz – gyereknap – vagy inkább tanév végi témazárók, ballagás, érettségi vizsgák. Most hajrázik diák és pedagógus is. Megint nincs idő magunkra – arra, hogy tegyünk valamit a változásért. Pedig sokan tudják, mennyi minden szorulna korrekcióra, akár az oktatásra vonatkozó jogszabályokat nézzük, akár az iskolai mindennapokat, vagy a gyerekek, fiatalok helyzetét. A PSZ hónapok óta „küzd az ötösért”, az Országos Községi Sztrájbizottság keretében egyéb célokért is. De támogatja a diákok azon követelését is, hogy 2020 őszétől ne legyen kötelező a nyelvvizsga a felsőfokú tanulmányok megkezdéséhez.

A lapban most arról is olvashatnak, hogy a gyermekvédelemben dolgozó kollégák milyen problémákkal küdenek. Talán sok pedagógus sem tud róla, hogy az állami gondozásban nevelkedő gyerekek ügyes-bajos dolgait és nagyobb gondjait is nap mint nap figyelemmel kísérik még foglalkoztatási anomáliákkal is meg kell küzdeniük, és jószerivel azt sem tudják, melyik ágazati érdekképviselőhöz forduljanak. A PSZ sok évvel ezelőtt felkarolta őket, és eredményeket is elért.

És itt vannak a közoktatás szerencsésai, akik örülnek, mert önkormányzati fenntartásban működnek, ők az óvodapedagógusok, és bár náluk is akad probléma, a szakma és a közvélemény is az ő munkájukat ismeri el leginkább. Nyilatkozik az óvodapedagógiai tagozat vezetője.

De nézzük kicsit távolabbról a történeteket, hisz bármennyire is stresszesnek tűnik az érettségi egy diák számára, mégis egyszeri és megismételhetetlen (?), és évtizedek távolából is szép emlék. Az 55. érettségi találkozója kapcsán ír a múltból és a jelenről a PSZ egyik tagja. A jövőről pedig a frissen alakult ifjúsági tagozat képviselője beszél.

Varga Stella



Tartalom

Május	2
Nehéz sorsok – gyermekvédelem	3
In memoriam Takács Pál György	5
Örülnek az óvodákban dolgozók, mert az önkormányzat a fenntartójuk.....	6
Ki pótolja a nyugdíjba menő óvónőket?	6
A PSZ támogatta a diákok tüntetését	8
„Tagot csak tag toborozhat!”	10
Megalakult a PSZ Ifjúsági Tagozata	12
Vigyázz, kész, pénz! – pénzügyi vetélkedő.....	15
Munkában, magánéletben. Egyensúlyban?.....	15
Jogi esetek	16
A kor csak egy szám.....	18
XX. Országos Pedagógus Teniszbajnokság.....	19

Ön feliratkozott arra a címlistára, amelyet nyílvántartunk a Pedagógusok Szakszervezete Pedagógusok Lapja hírlapja és hírlevele havi rendszerességgel kiküldésére. Adatai biztonsága fontos számunkra, ezért személyes adatai védelmében, melyekkel Ön megbízott minket, az Európai Parlament és az Európai Tanács 2016. április 27-én meghozott, 2018. május 25-től életbe lépő 2016/679. rendelkezése alapján értesítjük, hogy szeretnénk tájékoztatni frissített Adatvédelmi tájékoztatónkról. Adatvédelmi tájékoztatónkat/szabályzatunkat mindig megtalálja a www.pedagogusok.hu/dokumentum/54 oldalon. Rendszeres hírlevelünkkel/lapunkkal mindig szívesen tájékoztatjuk legújabb akcióinkról, újdonságainkról, programjainkról. Adatai eredetileg is jogszabályon kerütek hozzánk, rendelkezésünkre bocsátotta abból a célból, hogy híreinkről stb. értesíthessük Önt. Amennyiben nem szeretne tőlünk Pedagógusok Lapja hírlapot és hírlevelet kapni, a hozzájárulását bármikor visszavonhatja e-mail küldésével a pedlap@pedagogusok.hu címen, illetve postai úton a Pedagógusok Szakszervezete 1068 Budapest, Városligeti fasor 10. címen, ami a kezelt felhasználói adatok törléséhez vezet.

Pedagógusok Szakszervezete

IMPRESSZUM

PEDAGÓGUSOK LAPJA ■ A Pedagógusok Szakszervezete (PSZ) hivatalos hírlapja és hírlevele

Főszerkesztő: Varga Stella ■ Technikai szerkesztő: Márfiné Bécsi Erika ■ Szerkesztőbizottság: Balogh Éva Heves megyei elnök, Földváriné Jenyes Katalin Jász-Nagykun-Szolnok megyei elnök, Varga Stella ■ Szerkesztőség: 1068 Budapest, Városligeti fasor 10. ■ Telefon: +36 1 322-8453 ■ Kiadja a Pedagógusok Szakszervezete, 1068 Budapest, Városligeti fasor 10. ■ Központi telefon: +36 1 322-8453 ■ Felelős kiadó: Szabó Zsuzsa elnök ■ Internet: www.pedagogusok.hu; e-mail: varga.stella@pedagogusok.hu ■ Terjeszti a Pedagógusok Szakszervezete ■ Index: 26651 ISSN 0133-2260



Ha a pedagógus a nemzet napszámosa, akkor őket, a gyermekvédelemben dolgozókat nem tudom, milyen hasonlat illetné meg most, a XXI. században. Az ő munkájuk is nagyon nehéz, sőt, a legnehezebb nevelési helyzetekkel szembesülnek nap mint nap, megbecsültségük viszont alacsonyabb, mint oktatási intézményben tanító kollégáiké. Ők a nehéz sorsú, állami gondozásba vett gyerekekre figyelnek, és maguk sincsenek könnyű helyzetben. *Szilágyi Zoltán* gyermekvédelmi gyám, a PSZ gyermekvédelmi tagozatának vezetője foglalkoztatási anomáliákról beszélt.

Nehéz sorsok – gyermekvédelem

Káosz

A gyermekvédelemben dolgozók nem tartoznak a közoktatás, a köznevelés rendszerébe, a szociális szféra dolgozóira. Ezt talán sok pedagógus kolléga sem tudja, és azt sem, hogy milyen káosz van a foglalkoztatásunkkal kapcsolatban, ami miatt az érdekvédelem is nehéz számunkra. A PSZ keretein belül tudjuk érdekeinket érvényesíteni valamennyire, például a szakszervezet érdeme, hogy 2013-ban a pedagógus státuszban lévő dolgozókat (mert olyanok is vannak) bevonták a pedagógus-életpályamodellbe. Azzal, hogy egy kicsit ide és egy kicsit oda is tartozunk, nincs igazi gazdája a gyermekvédelemnek, más szabályozók vonatkoznak a különböző munkakörben dolgozóakra. Mi a Szociális Ágazati Érdekegyeztető Fórum keretén belül tárgyalunk, nem a Köznevelési Érdekegyeztető Tanácsban.

A foglalkoztatási mizériára jó példa egy gyerekotthon. Ott a jogszabálynak megfelelően 12 fős gyerekcsoportokat alakítottak ki, velük csoportonként egy nevelő foglalkozik. Ez a kötelező, ennél többet nagyon kevés helyen tudnak

finanszírozni. Ők pedagógusok. A többiek, az úgynevezett gyerekfelügyelők, négyen-öten vannak. Őket nem minősítették pedagógusoknak, illetve pedagógusi munkát segítő szakembereknek, nem úgy, mint például a pedagógiai asszisztenseket az iskolákban. A gyerekfelügyelők többsége nem pedagógus, ez a terület nem igényel diplomát, bár vannak közöttük diplomások, de nem a diplomás-minimálbért kapják. A munkatársak közalkalmazottak és szociális ágazati pótlékot kapnak. Emellett előfordulnak olyan helyzetek, amikor belső bérfeszültség is kialakulhat azért, mert annyira elértéktelenedett a pedagógusbér, hogy egy sok éve dolgozó érettségizett gyerekfelügyelőnek a bére magasabb, mint a diplomás nevelőé. De azt bármelyikükről elmondhatjuk, hogy mindjárt éhen halnak. Baranyában a gyermekvédelemben dolgozók 65 százaléka minimálbért kap vagy garantált bérminimumot.

Mivel évek óta nem igazítják a minimálbérhez a fizetéseket, a közalkalmazotti bértábla 2008 óta nem változott, egyre többen kerülnek bele ebbe a fizetési sávba. De bér tekintetében ugyanebben a helyzetben vannak a Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálatban dolgozó kollégák is.

2.5.8. Gyámhatóságok (2000–)

Év	Veszélyeztetett kiskorú ^a	Megállapított hátrányos helyzetű ^b	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű ^c	Védelembe vett kiskorú ^d	Gyámság alatt álló kiskorú	Gondnokság alatt álló	Gyermek-tartásdíj megelőlegezésében részesült kiskorú	Apa nélkül anyakönyvezett kiskorú	Engedélyezett örökbefogadás	Otthon-teremtési támogatásban részesült fiatal felnőtt
	december 31.									
2000	264 981	..		11 757	28 893	40 838	5 596	6 380	949	353
2001	249 928	..	..	13 292	28 737	42 130	5 991	6 972	870	445
2002	235 673	..	..	15 327	28 515	45 423	7 590	7 070	847	491
2003	232 381	..	..	17 075	30 217	46 465	8 721	6 795	769	568
2004	225 365	..	..	17 735	30 481	46 652	8 446	6 673	750	859
2005	223 594	..	..	18 813	30 269	49 487	9 320	6 935	773	918
2006	209 800	..	..	19 162	29 948	51 361	8 916	6 952	738	978
2007	204 449	..	..	19 681	29 407	51 896	8 203	7 313	723	842
2008	197 450	..	..	21 223	29 612	50 580	7 946	7 549	739	834
2009	197 375	..	..	21 938	30 122	51 305	8 846	7 818	753	972
2010	197 948	..	..	24 027	30 224	52 317	10 872	7 746	735	927
2011	201 386	..	..	29 451	31 044	53 830	12 132	7 251	808	893
2012*	190 564	..	..	25 755	31 192	55 230	12 670	6 347	793	1 433
2013	139 213	28 032	52 167	21 399	30 437	56 151	13 689	7 073	726	1 438
2014	139 818	78 744	151 235	22 884	30 173	56 245	12 495	8 498	784	1 288
2015	135 890	78 624	136 573	23 321	30 574	56 515	11 012	9 677	829	1 286
2016	..	100 817	128 139	25 423	32 319	57 039	9 800	9 589	896	1 323
2017	..	106 174	119 145	28 307	32 888	57 983	8 417	10 979	1 025	1 246

Forrás: KSH

Az ő szakmai munkájuk hasonlít a pedagógiai szakszolgálatban dolgozókéhoz.

Mi újság az iskolákban?

2010 táján megszüntették azt a kötelezettséget, hogy az iskolák gyermek- és ifjúságvédelmi felelősöket foglalkoztassanak. Mivel nem kötelező feladat, az iskolák zöme így gyermekvédelmi szempontból ellátatlan maradt. Ennek súlyos következményei lettek a jelzőrendszeri feladatuk teljesítése kapcsán. 2018-ban tették kötelezővé az iskolai szociális munkát, ami most a gyermekvédelmi alapellátás része. A gyermekjóléti központok munkatársa megy ki az iskolákba. Ez előrelépés, de a probléma az, hogy ezer gyerekre egy szociális munkás jut. Egyrészt ennyi gyerekre nem lehet érdemben odafigyelni. Másrészt, mint például a Baranya megyei kistérségi térségben, ahol egy iskolában csak néhány gyerek tanul, a szakembernek nagy

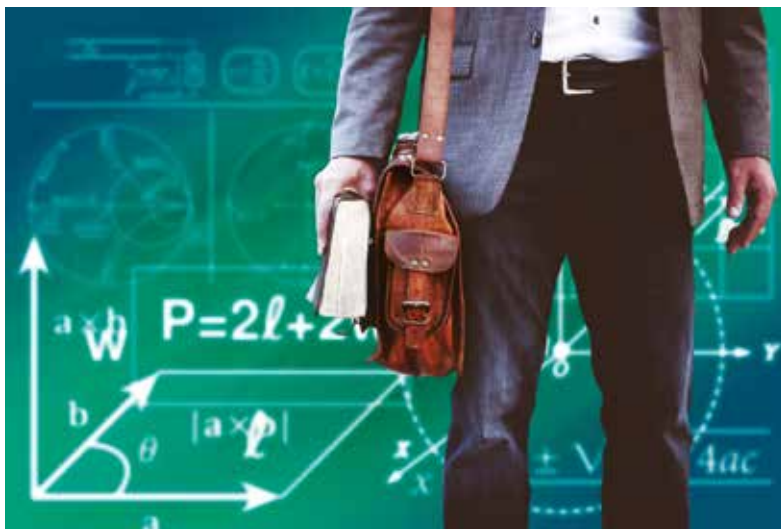
területet kell bejárnia, hogy meglátogassa a hozzá tartozó ezer gyereket.

Érdekvédelmi tevékenység

Alapszervezeti titkár vagyok Baranyában a gyermekvédelmi központban. A zűrös helyzetből adódóan már azt is nehéz elmagyaráznom a kollégáknak, hogy miért tartozunk mi a Pedagógusok Szakszervezetéhez. Úgy gondolom, jó helyen vagyunk azért, mert ha a pedagógusokkal történik valami, akkor velünk is kell történnie valami. Már korábban utaltam a 2013-as változásra, ami nagyon jó volt, de óriási különbség lett a pedagógus státuszuk és a diplomás közalkalmazottak bére között, így új célunk volt, hogy mérsékeljük ezt a különbséget, és másfél évnyi tárgyalás eredménye lett a bérfelzárkóztatás, azóta kapják a szociális bérpótlékot a kollégák. Hozzáteszem: akkor azt mondták, ez addig lesz így, amíg be nem vezetik a szociális életpályamodellt. Ez 2014-ben volt, azóta bizottság is alakult ennek kidolgozására, csináltak is valamit, de nem hozták nyilvánosságra. Most 2019 van, de a kérdés teljesen lekerült a napirendről. A minta a pedagógus-életpályamodell volt, nem is tudom, ha olyan, érdemes-e azért nagyon küzdenünk.

Szakemberhiány

A szociális ágazat társadalmi megbecsültsége nagyon kicsi, mutatják ezt az alacsony keresetek. De az is jelzésértékű, hogy a nehéz és felelősségteljes gyermekfelügyelői munkához OKJ-s végzettség is elegendő. A PSZ évek óta kezdeményezi, hogy a gyermekvédelemben felsőfokú végzettséggel dolgozók számára vezessenek be pótlékot. Válgon el a kereset a közoktatásban dolgozó pedagógusok és a nálunk dolgozó pedagógusok között.



2.5.9.2. A gyermekvédelmi szakellátásban részesülő fiatalok (2010–)

(fő)

Év	0-2	3-5	6-13	14-17 ^a	Kiskorúak összesen	18 éves és idősebb ^b	Mindösszesen
éves							
Szakellátásban részesülő							
2010	1 459	1 894	7 615	6 824	17 792	3 626	21 418
2011	1 524	1 975	7 713	7 075	18 287	3 162	21 449
2012	1 690	2 006	7 824	6 944	18 464	3 070	21 534
2013	1 916	1 997	7 972	6 789	18 674	2 954	21 628
2014	2 178	2 136	8 337	7 484	20 135	2 985	23 120
2015	2 045	2 290	8 558	7 378	20 271	2 873	23 144
2016	2 347	2 512	8 671	7 021	20 551	2 590	23 141
2017	2 442	2 611	8 956	6 939	20 948	2 417	23 365
Tízezer azonos kori lakosra jutó arány							
2010	51,4	63,9	98,6	153,2	99,0	40,7	79,7
2011	55,6	66,3	100,5	159,1	102,5	36,3	80,8
2012	63,3	68,3	101,3	163,8	105,1	35,3	82,0
2013	71,5	69,7	102,7	168,4	107,7	34,2	83,2
2014	79,6	77,4	106,9	190,8	117,0	35,0	89,8
2015	74,4	84,7	109,5	189,8	118,1	34,7	91,0
2016	83,8	93,0	111,8	181,0	119,9	32,4	92,1
2017	86,8	94,8	116,2	179,0	122,1	31,2	93,8

Forrás: KSH

A közoktatásból a gyermekvédelembe ma nem lehet munkaerőt átcsábítani.

A gyermekvédelem területén szociális munkás vagy szociálpedagógus végzettségűek dolgoznak. A felsőoktatásból kikerülők nagy része ma más szakmákban helyezkedik el, ezért óriási a szakemberhiány. Gyerekotthonokba, főleg speciális gyerekotthonokba alig lehet

szakembert találni. De nevelőszülők sincsenek. A hiány nagy gerjesztője egyébként az iskolai szociális munka is, a 2018. szeptemberi bevezetés óta sok szociális szakemberre van, lenne szükség ebben a munkakörben is. Sokan mennek nyugdíjba, a fiatalok pedig más, jobban fizető szakmákat választanak, illetve külföldre távoznak.

In memoriam



Takács Pál György

Szívünkben fájdalom, amelyet nem enyhít az sem, ha tényeket sorolva próbáljuk felidézni munkatársunk hirtelen véget ért életének legfőbb állomásait.

Takács Pál György 34 évig volt tagunk, 1985-ben lépett be a Pedagógusok Szakszervezetébe. 1990-től viselt különféle tisztségeket. Előbb alapszervezeti titkárhelyettes, majd 2008-ban a PSZ Gyermekvédelmi Tagozatának vezetője lett. Az ő érdeme, hogy újjáélesztette a tagozatot, hiszen a gyermekvédelem szívügye, szakmai munkájának fontos része volt: a turai művelődési ház igazgatói posztjának betöltése után több mint tíz éven át tanított, majd 1998-ban az Emmi Aszódi Javítóintézet, Általános Iskola, Szakiskola és Speciális Szakiskola iskolavezetőjének nevezték ki. 2006-ban közoktatási vezető-szakszervezeti vezető végzettséget szerzett. 2013-tól a PSZ Ügyvivő

Testületének tagjává választották: ebben a testületben is segítette szaktanácsaival a vezetőség munkáját. A PSZ Felügyelőbizottságának előbb tagja, majd 2018 nyarán az elnöke lett.

A gyermekvédelemben dolgozó munkavállalók érdekeinek harcos szószólója volt ő. Az ágazati érdekegyeztetésben, a minisztériummal folytatott tárgyalásokon számos alkalommal bizonyította felkészültségét, szakértelmét. Személyében együttműködő, higgadt, ugyanakkor kritikus tárgyalópartnert ismerhettünk meg.

A Pedagógusok Szakszervezetében, a Pedagógusok Szakszervezetéért végzett áldozatos munkáját 2015-ben az Eötvös József-emlékérem ezüst fokozatával ismertük el, majd 2018-ban átvehette az arany fokozatot is. Persze nem is munka volt az, amelyet ő végzett, hanem szolgálat, elkötelezettség és töretlen hit a szakszervezeti mozgalomban. Mindahányunk számára példát adott emberségből, segítőkészségből, munkabírásból.

Tudtuk, hogy betegséggel küzd, halála mégis váratlanul ért bennünket.

A Pedagógusok Szakszervezete budapesti székházán fekete zászlót lenget a szél, bent a gyertya lángja jelzi gyászunkat.

S ha kialszik, Takács Pál György emlékét a szívünkben őrizzük tovább...

Örülnek az óvodákban dolgozók, mert az önkormányzat a fenntartójuk



Ezt hangsúlyozta Verba Attiláné, a PSZ óvodapedagógiai tagozatának vezetője. Az Orosházán élő és egy helyi óvodában dolgozó szakember szakmájuk gondjairól, legégetőbb problémáiról beszélt a lapnak.

Az önkormányzatok

tudják, hogy az óvodákban mire van szükség, ismerik a helyi specialitásokat, kívánalmakat, azt, hogy melyek a szükséges

fejlesztések. Ismereteim szerint az óvodák nagy többsége nagyon jó kapcsolatot ápol az intézményfenntartóval, és általánosságban elmondható, hogy jó a viszony az intézményvezetőkkel és a szakszervezetekkel is. Az önkormányzat illetékesei személyesen is ismerik az óvodapedagógusokat, az oktatást, nevelést közvetlenül segítő munkatársakat, a dajkákat. Ezáltal sokkal többet tudnak a munkánkról, közelebbi, szorosabb, őszintébb az együttműködés, minden ügyes-bajos dolgot meg lehet beszélni. Elmondhatom, hogy a budapesti kollégáknak is ez a tapasztalatuk. Nagyon jó, hogy nem egy központból irányítják a mindennapjainkat. Egy országos irányítócentrumban

Ki pótolja a nyugdíjba menő óvónőket?

Országos óvodapedagógiai konferenciát szervezett a PSZ

Véleménye szerint jól felkészült, minőségi munkát végző óvodapedagógusokra van szükség, már csak azért is, mert a kisgyermek fejlődése (3 és 7 éves koruk között) alapvetően meghatározza további előmenetelüket. Ezért amellet érvelt, hogy az óvodákba, a képzésbe kell fektetni sok pénzt, minden későbbi befektetés megtérülése kevésbé hatékony.

A változó világ új kompetenciákat igényel a felsőfokú képzésben: szükség van arra, hogy a leendő óvodapedagógusokat felkészítsék a kapcsolattartásra a szülőkkel, tájékozottak legyenek az integrált nevelésről, nagyobb hangsúlyt kapjon a család- és gyermekvédelem, hogy jól ismerjék az egyéni és életkor-specifikus fejlődést. A képzésből kikerülőktől nem várja el senki, hogy „mindentudók” legyenek, hiszen gyakornoki státuszban kezdenek dolgozni, de képesnek kell lenniük arra, hogy szakmai kérdéseket meg tudjanak vitatni munkatársaikkal, szakemberekkel.

A docens nagy kihívásnak nevezte, hogy az óvodapedagógusok között is sok az idős dolgozó: az aktív munkavállalók egyharmada öt év múlva nyugdíjba megy. Kérdés, hogy miként pótolnak ennyi óvodapedagógust. Ráadásul a felvételi követelmények is szigorodnak 2020-tól: nyelvvizsgához kötik a felsőfokú tanulmányokat. Felidézte: korábban felvetődött a középfokú óvónőképzés visszaállítása, de szerinte ez nem a professzionalitást erősítené. Ugyanis a kisgyermekeket nem lehet rábízni a mai 14–18 éves diákokra, mert ők még éretlenek. A felsőoktatásban is csupán a 3. évfolyamon válnak fogékonnyá a felelősségteljes óvodai munkára. Ezen okok miatt Podráczky

A budapesti székházban tartott hagyományos országos szakmai konferencián a meghívott előadó Podráczky Judit egyetemi docens volt, aki az óvodapedagógusok képzésének elméleti és gyakorlati kérdéseiről beszélt.



csak a probléma létezik, de nem fűződik hozzá konkrét arc, személy. Ilyen gondos gazdák lehetnek az egyházak is, ha kellően odafigyelnek az óvodáikra.

A fenntartókkal ellentétben a döntéshozók nem nagyon ismerik a területet, mert azok, akik az

óvodai országos alapprogramot 2018 nyarán módosították,

mindenféle érdemi változtatás nélkül tették ezt. A módosítás értelmében hangsúlyosabbá vált a nemzeti identitás erősítése és az egészséges életmódra nevelés, de ezek korábban is benne voltak a dokumentumban. Kiemelték a mozgást és az egészséges táplálkozást, de aki egy kicsit is jártas abban, mi történik az óvodákban, az tudja, hogy ezek eddig is szerves részei voltak a mindennapjainknak. Talán az volt a cél, hogy ezeket a területeket nyomatékosítsák. Nem lehet igazán tudni, mert a szakmával – mint már oly sokszor – elfelejtettek egyeztetni. Ehelyett nagyon örültünk volna az

adminisztrációs terheink csökkentésének.

Az óvodában még valóban oda tudunk figyelni minden egyes gyerekre, a szülőket és a családi viszonyokat is jól ismerjük, hisz így lehet csak eredményesen dolgozni. A gyermek a fontos, első az ő érdeke. De erre egyre kevesebb energiánk, időnk jut, lassan teljesen elveszünk az adminisztráció tengerében. A munkaidőn belül erre nincs is idő, csak jóval a 8 órán túl vagyunk képesek minden elvárásnak megfelelni. Sajnos a családnak és a magunk rovására.

Szerintünk a gyerekeknek az óvodában van a legjobb helye, ezért elvetettük azt az utolsó NAT-tervezetben szereplő javaslatot – mert nem tartjuk jónak sem szakmailag, sem emberileg –, hogy az óvoda és az általános iskola között legyen egy

átmeneti év,

amelyet az általános iskola keretein belül szándékoztak elindítani. Az óvónő, aki három éven át foglalkozott a gyermekkel, pontosan tudja, honnan hová jutott el, milyen fejlesztés szükséges még ahhoz, hogy érettebb legyen az iskolakezdéshez. A tanítónak, bármilyen jó is a szakmájában, hosszabb idő, míg megismeri a hozzá kerülő új gyermeket. Ráadásul a gyermek-

Folytatás a 8. oldalon



Judit nem támogatja, hogy a nyugdíjba menő idős kollégákat olyan fiatalokkal pótolják, akik középiskolában szereznek képesítést.

Azt is jelezte: megkerülhetetlen, hogy a jövőben az óvodák, az óvónők az eddigieknél is nagyobb mértékben vállalják a nevelési tanácsadó szerepét, már csak azért is, mert a szakmai-nevelési tanácsokat a szülők is mindinkább igénylik. Újabb kihívást jelent az informatika az óvodákban, hiszen az oda járó gyerekek 95 százaléka (nem elírás!) aktív felhasználó. További válaszokat igényel az iskolaszervezet várható/lehetséges átalakítása, de még nem lehet tudni, mi lesz a tervezett nulladik évfolyammal. Szerinte a szakmának arról is beszélnie kellene, hogy az iskolai lemorzsolódás csökkentésében milyen feladatokat várnak el az óvodáktól.

A tanácskozáson jelen lévő gyakorló óvónők még számos gondról beszéltek. Borsodban már most óriási az óvónőhiány, ugyanakkor bezárnak a kisiskolák. A munka nélkül maradt tanítónők szívesen végeznék az óvónői feladatokat, de ezt nem teszi lehetővé a törvény, csak kétéves átképzés után. Elhangzott az is, hogy az óvodai tehetséggondozást feleslegesnek tartják. A pedagógiai szakszolgálatról érkeznek szakemberek erre a feladatra, holott ebben a korban a tehetség még nem határozható meg. Nehézséget okoz sok helyen az óvónőképzésben részt vevők gyakorlati oktatása. Az érintetteknek kell helyszínt keresniük, de ha találnak is olyan óvodát, amely befogadja őket, nem biztos, hogy szakszerű módon tudnak nekik segítséget nyújtani. Ráadásul az óvónőknek, épp a munkaerőhiány miatt, most nagyon sok dolguk van. Az egyetem ugyan ajánl intézményeket, de azok nem biztos, hogy a hallgató lakhelyének közelében vannak. Azt is nehezményezik, hogy ma már a munkaügyi központokban is képeznek dajkát, de ott nem derül ki, valójában alkalmasak-e a pályára.

László Judit – Varga Stella

Örülnek az óvodákban dolgozók, mert az önkormányzat a fenntartójuk

Folytatás a 7. oldalról

nek is biztonságosabb az óvodában, mert ismer már mindenkit. Ha kiemelik a megszokott környezetéből, az visszavetheti őt sok tekintetben a fejlődésben. Legalább fél év, amíg hozzászokik az új körülményekhez, hisz mi felnőttek is így vagyunk ezzel. Ugyanakkor az MNB nemrégiben megjelent Versenyképességi programja is említi ezt a 0. évfolyamot.

Mi teljes egészében ellenezzük ennek a bevezetését. Óvodapedagógusaink kiváló szakmai munkát végeznek, és képesek a kompetenciák mentén a gyermekeket alkalmassá tenni az iskolára. A gyermekek érési és fejlődési ütemétől függ, hogy ez az idő 6 vagy 7 éves korban következik be.

Hatalmas probléma, hogy

kevés az óvodapedagógus.

2019 januárjában is még közel 400 álláshirdetést találtam a hivatalos oldalon. Vannak olyan intézmények, ahol 3-4 betöltetlen álláshely is van. Pedig az óvodapedagógusi szakma a legkeresettebbek közé tartozik, de kevesen helyezkednek el a szakmában. Sokan külföldre mennek, vagy teljesen más területen helyezkednek el. Ha mégis felveszik a munkát, egy-két év után elmennek, elriasztja őket a sok adminisztráció és a minősítéshez szükséges portfólió elkészítése. Ráadásul a kezdő gyakornoki bér nagyon alacsony, a dajkák többe visznek haza. Félreértés ne essék: nem a nevelő-oktató munkát segítő dajka nérik illetménye a sok, hanem a kezdő pedagógusoké szegénytelenül kevés. Nem ismerik el sem a tudást, a tanulásba fektetett energiát, sem pedig a nagy felelősséggel végzett munkát. Kik fogják nevelni néhány év múlva az óvodásainkat?

A PSZ támogatta a diákok tüntetését



A kormány „nyelvvizsgatörvénye” ellen tiltakoztak 2019. április 26-án a középiskolások és egyetemisták által szervezett tüntetésen, amelyhez csatlakozott a Szabad Egyetem, a Hallgatói Szakszervezet, a Szülői Hang közösség, a Független Diákszervezet, az Oktatói Hálózat és a Pedagógusok Demokratikus Szakszervezete is.

Mi azért lettünk pedagógusok, hogy esélyt adjunk mindenkinek, bárhol is született, bármilyen nemű, korú, családi háttérű, vallású, nemzetiségű vagy bármilyen sajátos nevelési igényű is legyen. Esélyt arra, hogy kritikus, együttműködő, kreatív és boldog lányokat és fiúkat nevelhessünk az évek alatt. A jogszabály bevezetésével, amelynek értelmében csak nyelvvizsgával rendelkező diákok kerülhetnek be a felsőoktatásba, a társadalom kétharmada előtt bezárul a mobilizáció lehetősége – fogalmazott Dvorácskó Balázs, a PSZ



– az Ifjúsági Tagozat vezetője is felszólalt



Ifjúsági Tagozatának vezetője a Kossuth téri demonstráción. Beszélt arról, hogy már most sem biztosítottak a feltételek a színvonalas nyelvvoktatáshoz, amelynek a jelenlegi Nemzeti alaptanterv szerint sem célja a középfokú nyelvvizsgára történő felkészítés. A jogszabály tervezett 2020-as bevezetése a jelenleg is létszámgondokkal küzdő pedagógusképzésre is negatív hatással lesz, figyelembe véve, hogy a most jelentkezők több mint felének nincs nyelvvizsgája. Hangsúlyozta, hogy a változásokat csak közösen érhetjük el: diákok, köz- és szakoktatásban dolgozók, szülők, nagyszülők, szomszédok, kis és nagy települések lakói együtt.



A szervező diákok és a csatlakozók célja, hogy a felvételihez kötelező nyelvvizsga bevezetését halasszák el addig, amíg az ország minden iskolájában elérhetővé nem teszik a minőségi nyelvvoktatást.



A szakszervezet egy-egy szakma vagy ágazat érdekképviseleti szerve. Nyilvánvaló, hogy minél pontosabban határozzuk meg, melyik szakmáról van szó, annál inkább körülírhatók a területet érintő szabályozások. Hatékonyabban feltérképezhető, melyek a munkavállalókat általánosságban érintő gondok, jobban láthatók a problémák, és árnyaltabban lehet megfogalmazni a változtatás igényét. Ezt a célt jól szolgálják a szakszervezetben belül létező tagozatok, melyekről Gosztonyi Gábor, a PSZ alelnöke beszélt a Pedagógusok Lapjának.

„Tagot csak tag toborozhat!”

● Miért jó az, ha egy szakszervezetben belül vannak tagozatok?

– Az adott ágazat, pedagógiai részterület speciális problémáit, helyzetét sokkal precízebben meg tudják fogalmazni, hiszen az országos irodában az elnökség „külső szemmel” látja a nehézségeket. Természetes, hogy az egyes területek szakmaiságát az érintettek jobban ismerik. A PSZ-en belül kétféle tagozat létezik: vannak szakmai és rétegtagozatok. A szakmai tagozatok egy része a tavalyi kongresszus után nem tudott újjáalakulni, jelenleg az óvodapedagógiai, valamint a gyermek- és ifjúságvédelmi tagozat működik. Szeretnénk mindenképp létrehozni a szakképzési és gyógypedagógiai tagozatot – amelyeknek már van múltja a PSZ-en belül –, illetve megalakítanánk az intézményvezetői tagozatot, amely korábban munkacsoportként létezett. Addig, amíg

az önkormányzatokhoz tartoztak az iskolák, jól működött az ő érdekvégyesítésük, de sokan kiléptek a szakszervezetből az államosítást követően, mert úgy gondolták, az új fenntartó nem nézi jó szemmel a szakszervezeti tagságot. A gyógypedagógia területén megjelentek az asszisztensek, akiket szintén be lehetne vonni egy leendő tagozat munkájába. Ők foglalkoznak egész nap a fogyatékkal élő gyerekekkel az intézményekben. Mivel iskolákban látják el ezt a szociális feladatot, ezért a közoktatáshoz sorolják őket, a Pedagógusok Szakszervezetéhez tartoznak. Ebből a furcsa helyzetből adódik, hogy a kormány statisztikája szerint optimális a diák-pedagógus arány, de ez nem a valóság. Az iskola ellát olyan feladatokat is, melyek eredendően a szociális területhez tartoznának. Érdekképviseletünknek foglalkoznia kellene az adminisztrációs és technikai dolgozókkal is – akik a pedagógusokétól eltérő problémákkal küzdenek –, hisz



tagjaink között vannak ők is. Ide tartoznak a nevelési, oktatási munkát közvetlenül segítők, és a nevelési, oktatási munkát segítőik, például a dadák, a pedagógiai asszisztensek, rendszergazdák, az iskolatitkárok, a portások, a takarítók, a kertészek. Rájuk nem vonatkozik a pedagógus-életpályamodell: a fizetésük és a munkakörülményeik még rosszabbak, mint a pedagógusoké. Korábban munkacsoportként működtek az egyházi fenntartású intézményben dolgozó tagjaink is: ahol lelkes volt az alapszervezeti titkár, ott sokan csatlakoztak, ők mai napig is közénk tartoznak. Ma már egyre nehezebb új belépőket toborozni ezekben az óvodákban, iskolákban.

● **Jól tudom, hogy most két működő rétegtagozat van: a nyugdíjas és a frissen alakult ifjúsági?**

– A PSZ korfája olyan, amilyen. Tréfálkozva azt szoktam mondani, hogy most még van egy nyugdíjastagozat, de tíz év múlva lesz egy nyugdíjas-szakszervezet, amelynek lesz egy aktív tagozata. Ezért is örültem annak, hogy idén végre megalakult az ifjúsági tagozat. Nagy szükségünk van rájuk, egészen más a szemléletük, a látásmódjuk, reményeim szerint ez a „vérfrissítés” felpörgeti a szakszervezet életét. Számukra is hasznos a szakszervezet, hiszen a különböző fórumokon segítünk nekik közös gondjaik – pályakezdőbér, lakhatás stb. – megoldásában.

● **Úgy látom, a nyugdíjas tagok nagyon aktívak.**

– Igen, helyi szinten klubként működnek, az országos tagozat intézőbizottsága pedig havonta szervez találkozót. Jelen vannak a Nyugdíjas Parlamentben, a Magyar Nyugdíjasok Egyesületeinek Országos Szövetségében és a Nyugdíjasok Országos Képviselő-

tében is. Az a javaslatom sajnos – egyelőre – nem valósult meg, mely szerint a diákok az 50 órás közösségi szolgálat keretében nyugdíjas pedagógusokat is meglátogathatnának. Beszélgetnének velük, vagy a házimunkában, a kertben segíthetnének nekik.

● **Miben számíthatnak leginkább a szakszervezeti háttérre a tagozatok?**

– Egyrészt, ha valamilyen jogszabály-módosítást szeretnének elérni, a PSZ – a jogszok segítségével – tudja őket képviselni az illetékes helyen, másrészt teret biztosítunk rendszeres összejöveteleiknek: egy-egy területnek az országos iroda szervez szakmai konferenciákat.

● **Az „ötös”, amiért a PSZ harcol, mindenkire vonatkozik?**

– Igen, ezek a közös pontok.

● **Milyen módon tudna növekedni a tagozatok létszáma?**

– A tagtoborzás a megyék feladata. A megyékben is alakulhatnak tagozatok, de előfordul, hogy egy-egy személy önállóan tagja az országos tagozatnak. Egy biztos, tagot csak tag toborozhat. Jó példa erre, ami az én volt iskolámban történt: ott nagyrészt SNI-s gyerekeket oktatunk, és az ott dolgozóknak, gyógypedagógusoknak, pedagógusoknak 2013-ig járt a gyógypedagógiai pótlék. A kormányzat ezt elvette tőlünk, és a fejlesztőpedagógusok azóta küzdöttek, hogy visszakapják. A tanáraink diákjainak csak egy része SNI-s, de a gyógypedagógusok kizárólag szakértői papírral rendelkező gyerekekkel foglalkoznak, és nekik sem akarták megadni a pótlékot. A munkaközösség vezetőjétől tudom, hogy hamarosan visszamenőleg kifizetik az elmaradást, ennek az eredménynek részese volt a PSZ is. Ilyen sikerekkel lehet toborozni tagokat. Kitartó munka kell hozzá minden tag részéről, nemcsak sorolni kell a problémákat, hanem tenni is a megoldásuk érdekében.

● **Az utóbbi hónapok tüntetése, sztrájkjai nem tették népszerűbbé a szakszervezeteket?**

– A közszférában nem. Az elmúlt időszakban a versenyszféra területe, a multik voltak érintettek. Ott egy céghez egy szakszervezet tartozik konkrét célokkal, a közszféra sokkal bonyolultabb, szövevényesebb terület. Ahhoz, hogy valami elinduljon, az egész rendszeren végig kell csorognia az elképzelésnek. Nem könnyű 150 ezer pedagógushoz eljutni, megszólítani őket. Használunk kell a modern kommunikációs fórumokat, eszközöket. Bízom abban, hogy az ifjúsági tagozat friss szellemisége segíti a hatékonyabb működést, és hozzájárul ahhoz, hogy több fiatal kolléga lépjen be a PSZ-be.





Nagy hiányt pótol – sokan gondolják úgy, hogy a friss hangra szükség van a hatékonyabb érdekérvényesítésben. A PSZ keretein belül létrejött ifjúsági tagozat néhány hónapos előkészület után alakult meg március 8-án, hét megye képviselőiből. A 40 év alatti munkavállalókat kívánják megszólítani és körükbe vonni. Ez a korhatár magasabb, mint a nyugat-európai szervezeteknél, ahol 35 év, de úgy tűnik, hogy nálunk még ez a korosztály is nagyon keveset tud az érdekképviselet működéséről. A frissen alakult régiótagozat nem sokáig tétlenkedett, már a diákok április 26-i tüntetésén részt vettek, sőt vezetőjük fel is szólalt a Kossuth téri színpadon. (Erről rövid tudósítást a 8–9. oldalon olvashatnak.) Ott a kormány azon törvényének bevezetése ellen tiltakoztak, amely kötelezővé tenné a nyelvvizsgát a felsőfokú tanulmányok megkezdéséhez. *Dvorácskó Balázssal, a PSZ Ifjúsági Tagozatának vezetőjével beszélgettünk.*

Megalakult a PSZ Ifjúsági Tagozata

● **Mindenki arról panaszkodik, hogy fiatalok nem lépnek be a szakszervezetbe. Ön belépett. Miért?**

– Az én esetemben meghatározó, amit hoztam a családból, a szüleim, a nagyszüleim is szakszervezeti tagok. Ha nem is mindennapos beszédtema, de gyakran hallottam a szakszervezetről, arról, hogy részt vesznek demonstrációkon, és a polcon ott vannak a szakszervezethez kötődő tárgyak, kisbögrék, dossziék, tollak. Emellett az ember politikai beállítottságából adódóan is találkozok az érdekérvényesítés ezen formájával, és ha szimpatikussá válik számára, akkor beszáll. Úgy gondolom, meg kell ragadni azt a keretet, amelyet egy szakszervezet ad, és érdemes részt venni benne, felelősséget vállalni, s ezáltal a kollégák érdekeit is képviselni. **Ma szerintem senki nem tud ennél jobb munkavállalói érdekérvényesítési formát mondani.**

● **És miért pont a Pedagógusok Szakszervezete?**

– Az iskolában, ahol gyógypedagógusként dolgozom, a PSZ van jelen, és amikor egy kollégám megkeresett, azonnal igent mondtam. Akkor, úgy négy éve kezdtem el dolgozni a közoktatásban.

● Milyen volt ez az időszak szakszervezeti tagként?

– Megmondom őszintén, túl sok minden nem történt, de a 2016-os sztrájkban részt vettünk. Akkoriban még tanultam is, kevés időm volt, azt civil önkénteskedésre fordítottam.

● Ehhez képest a most elvállalt vezetői feladat jó esetben több időt és nagyobb aktivitást igényel.

– Ez nem áll távol tőlem, gyerekkorom óta veszek részt közösségi programokban, diákönkormányzatok működtetésében, különböző csoportok vezetését is elláttam. Tizennyolc évesen civil egyesületet alapítottam a barátaimmal, táboroztattunk, pénzekre pályáztunk, tárgyaltunk az önkormányzattal. Hozzáteszem, ekkor láttam bele a politika valódi működésébe, amitől nagyon elment a kedvem, azóta is kerülöm a pártpolitikát. Önkéntesként dolgoztam migráns és fogyatékossgal élő felnőttek mellett, hajléktalanoknak főztem. Másfél évvel ezelőtt kértek meg az iskolában, hogy segítsék a szakszervezet tevékenységének előmozdításában és a tagszervezésben. Akkor öten voltunk, most huszonnégyen vagyunk. Az egész kerületben toboroztunk, tankerületi szinten 15 százalékkal emelkedett a létszám, ez három kerületnek köszönhető. Összefogtunk a kerületi titkárokkal, jártuk az iskolákat, fórumokat szerveztünk. Ez idő alatt 30-40 ember lépett be, de biztos vagyok abban, hogy a reprezentativitáshoz szükséges plusz 20 tagot még sikerül megnyerni ősszel. Akkor ugyanis kollektív szerződést tudunk kötni.

● Nagyon eredményes a helyi szintű mozgósítás, mostantól az ifjúsági tagozat vezetőjeként az országos munkában is jelen lesz. Milyennek látja a PSZ tevékenységét?

– Sok mindennel nem értek egyet: nem jó a szervezet struk-

túrája, nem jó a kommunikáció, nem kezeljük ügyesen a pénzügyeket és nem gondolkodunk hosszú távon. Nem kilépni kell, hanem felelősséggel, belülről kell a változásokat elindítani. Ami csak úgy működik, ha szövetségeseiket keresünk magunk mellé. Épp úgy, mint az iskolában: ha egy új módszert szeretnénk bevezetni, egyedül bukásra vagyunk ítélve, meg kell győzni a kollégákat annak helyességéről. A struktúrából adódik, hogy a szakszervezet nem hallgatja meg a kollégákat, a közölnivalók nem jutnak el a tagságig. A tisztségviselőket képezni kellene, ismerjék meg a korszerű kommunikációs fordulatokat, eszközöket, és sajátítsák el a vezetői képességeket. A titkárok pedagógusok, és az érdekvédelmet is tanulni kell. A legtöbbször teljesen más rendszerben szocializálódott, nem kaphattunk olyan tudást, amely felvértezett volna a szükséges készségekkel. Sőt az egyszerű tagoknak, vagyis minden állampolgárnak felelős munkavállalónak kellene lennie.

A szakszervezet hiába hívja fel a figyelmet a joghézagokra, ha a kolléga nem meri vállalni a felelősséget magáért. Harminc éve Csipkerózsika-álmát alussza a szakszervezet, a múltból él, de ezalatt felnőtt 2-3 generáció, és nem hallott az érdekvégyesítésről, a munkavállalói jogokról.

● A tankerületi tagtoborzás is jól mutatja, hogy kemény utánajárással lehet eredményt elérni.

– Igen, ki kell menni az utcára, a piacra, fontos a személyes kontakt, de nem egy kampányt kell csinálni, hanem folyamatosan építkezni. Pénz és profi emberek kellenek hozzá. Nem a pedagógusnak kell intéznie a gazdasági és jogi ügyeket, a kommunikációt. Viszont a megfelelő tájékoztatásra nagyon jól lehetne használni a PSZ meglévő hálózatát. Részt vettem a nyugdíjastagozat találkozóján, ők azok, akik még jól tudják, hogyan lehet eredményes a személyes kapcsolattartás. A modern kommunikációs felületek jó esz-



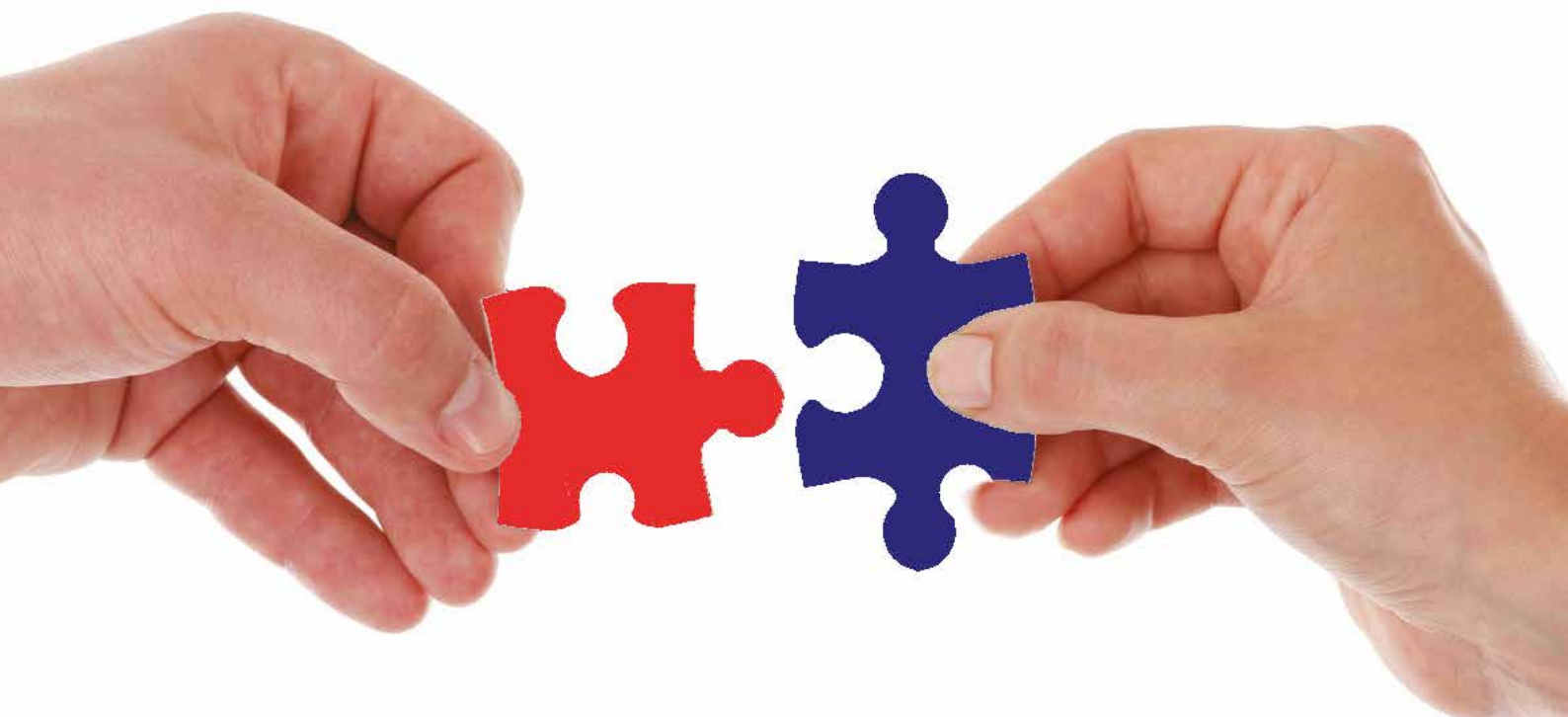


közök, de a szemtől szemben meggyőzés vezet leginkább eredményre.

● **Miért és hogyan alakult meg az ifjúsági tagozat?**

– Már tavaly tavasszal megfordult a fejünkben, mert azt láttuk, hogy nincs a PSZ-nek a fiatalok felé forduló programja, nem jelennek meg fiatalokat érintő kérdések. Úgy gondoljuk, egy ifjúsági tagozat alkalmas lehet arra, hogy ezeket bevigyük a szakszervezet elé. Nyárra már körvonalazódott, mit is szeretnénk. Ezek után ősszel megkerestük a tagozatokért felelős alelnököt, Gosztorny Gábort.

Márciusban pedig hivatalosan is megalakult az ifjúsági tagozat. A különböző generációknak lehet, hogy ugyanazok a problémái, de nem értjük egymást. Tervezzük, hogy megkeressük a pedagógusképzésben tanuló hallgatókat, elmegyünk a huszonéves korosztály rendezvényeire, a nyílt napokra, akár fesztiválokra is. A legfiatalabb és a legidősebb szakszervezeti tag között 40-50 év is lehet, mi, az ifjúsági tagozat tagjai lennénk a híd a generációk között. A kerületben azzal értünk el sikert, hogy kikértük a kollégák véleményét, felvállaltuk a hibáinkat, vázoltuk a szűkös lehetőségeket, s beszéltünk arról, hogy hiszünk a PSZ munkájában és létjogosultságában.



Vigyázz, kész, pénz! – pénzügyi vetélkedő



Immár kilencedik alkalommal rendezik meg általános iskolások számára ezt a pénzügyi, gazdálkodási ismereteket igénylő versenyt. A szervező K&H Csoport a korosztály pénzügyi tudatosságra nevelését kívánja előmozdítani annak érdekében, hogy a jövő generációjához tartozók okos pénzügyi döntéseket hozhassanak.

A vetélkedő programja évről évre egyre több diákot vonz országszerte. A verseny indulásától a nevezések száma mintegy megtízszereződött, 2019-ben immár 8264 fő részvételével zajlik. 2010 óta összesen 759 településről 1696 iskola csapata pályázott a versenyre. Ez összesen több mint 46 200 résztvevő általános iskolás diákot és több mint 5000 felkészítő tanárt jelent.

Az eltelt évek alatt a szervezők fontos tanulságokat vontak le az ismeretátadás és a fiatalok hozzáállása kapcsán. Kiderült, hogy önmagában a matektudás kevés ahhoz, hogy a gyerekek okosan tudjanak bánni a pénzzel. Az is látszik, hogy az alapfogalmakat akkor tudják gyorsan megtanulni és kontextusban is jól használni, ha azokat a fiatalok saját életéből hozott témákhoz kötik, játékos formába csomagolják. A pénzügyi műveltséget jellemzően a matematika tantárgyhoz kapcsolják, de aki jó matekból, nem feltétlenül bántik jól a pénzzel is. *Cserbáné Dömse Mónika*, a K&H Vigyázz, kész, pénz! pénzügyi vetélkedő tanári tanácsadója és gyakorló pedagógus szerint elengedhetetlen bizonyos szintű matematikai tudás, számolási készség a pénzügyekben való eligazodáshoz, de a két terület nem áll szoros összefüggésben. Ahhoz, hogy valaki a hétköznapiakban jól bántson a pénzzel, számos más, nem kizárólag a matematikához köthető készséggel kell rendelkeznie: hasznos a jó problémamegoldó és szervezőkészség, de jónak kell lenni felelősségvállalásban és döntési képességekben is, sőt a rendszeres olvasás is nagyon sokat hozzatessz pénzügyi talpraesettségünkhöz. Viszont a pénzügyekkel hivatásszerűen foglalkozni, folyamatokat átlátni, sőt, előre látni, már sokkal szélesebb matematikai készséget, tudást feltételez. A pénzügyi téma nem száraz, ha a gyerekek nyelvén adják át.

Az jól látható, hogy a pénzügyi tudatosság kiépítése sok gyakorlati elmélyítést, személyes tapasztalást igényel. A szülőket bátorítani kell, hogy beszélgessenek a pénzügyekről, vonják be a gyerekeket a családot érintő pénzügyi történésekbe, tanítsák meg őket érvelni egy-egy pénzügyi döntés mellett és ellen.

A gazdasági nevelés 2007-től fejlesztendő feladatként szerepel a Nemzeti alaptantervben. Alapvetően egy fiatal pénzügyi nevelése a család és az iskola közös feladata.

Munkában, magánéletben. Egyensúlyban?

Kisházy Gergely igazságügyi munka- és szervezetpszichológus, politikai szakértő tanulmánya – amely a *Munkaügyi a közoktatásban* 2019. áprilisi számában jelent meg – a munka és magánélet egyensúlyát középpontba helyezve segít felismerni a stressztüneteket, olyan megoldási javaslatokat kínál, amelyek alkalmazásával pozitívan befolyásolható a stressz-szint, elkerülhető a kiégés. A mindennapi intézményvezetői munkát segíti azzal, hogy előbb a stresszmegközelítésekkel, a stressztünetekkel, a munkahelyi stresszel, majd a stressz és a betegség kapcsolatával, később a stresszmenedzseléssel, a kiégéssel, annak tüneteivel, lefolyásával és prognózisával foglalkozik, végül rövid gyakorlatokon keresztül mutatja be a stresszmenedzsmenthez, a kiégéskezeléshez a munkában és a magánéletben is használható technikákat.

A munka és a magánélet olyan két fontos része az emberi életnek, amelyek a legnagyobb szervezőerővel bírnak. Összeegyeztetésük intézményvezetőként különösen nehéz feladat, hiszen rengeteg olyan elvárás fogalmazódhat meg, amelyeket érdemes összehangolni, és ezek gyakran ütköznek egymással.

Részlet a tanulmányból, amely e-book formában is megjelent:

Mindfulness gyakorlat

Munkaidő után vegyen a kezébe egy pohár italt, de lehet sajt, kávé, csoki, ebéd, vagy bármi más, amit élvezettel fogyaszt! Ennek most adjon időt:

- **Először nézze meg jól!** Forgassa körbe, nézze meg különböző szögekből, és vegyen észre rajta mindenféle apróságot, amit eddig talán nem figyelt meg! Megfigyelheti a színeit, a felület változatosságát, a fényjátékát.
- **Ezután jöhet a szaglás.** Próbáljon meg minél több illatot érzékelni!
- **A tapintáshoz csukja be a szemét!** Milyen az érintése, milyen a textúrája?
- **Füléhez emelve milyen hangot ad ki, ha pl. ujjával morzsolgatja vagy megmozgatja?** (Valószínűleg most csinál ilyet életében először, ezért kíváncsian figyelje meg az ingereket, még akkor is, ha ez elsőre furának tűnik!)
- **Végül jön az ízelelés, de nem gyorsan!** Ne nyelje le egyből! Szájában tartva ízelelje meg, nyelve és a szája különböző részeinek segítségével! Próbáljon meg minél több ízt, aromát, zamatot észrevenni! Biztosan fellép majd egy erős késztetés, hogy minél hamarabb lenyelje, ez természetes. Ezt is figyelje meg! Milyen hamar jön, milyen automatikus, milyen nehéz neki ellenállni?
- **Miután lenyelte, figyelje meg, milyen utóízt hagy!** Mit kelt önben?

Ha közben elkalandozik a figyelme, azzal semmi gond nincs, csak vegye észre és terelje vissza az ételre/italra, arra, amit éppen átél! Amikor ezzel megvan, válaszolja meg a következő kérdéseket:

- **Mitől volt az élmény más** a szokásoshoz képest?
- Az, hogy más volt, **hogyan hatott önre?**
- Mit szeretne **kezdeni ezzel az élménnyel?**



Jogi esetek

VÁLOGATÁS A PEDAGÓGUSOK SZAKSZERVEZETE JOGSEGÉLYSZOLGÁLATÁHOZ ÉRKEZŐ LEVELEKBŐL

Kérdés:

Levélírónk azzal fordult jogsegélyszolgálatunkhoz, hogy kolléganője szülési szabadságra ment, és nem tervezi, hogy három év lejárta előtt visszatérne dolgozni.

A munkáltató jelenleg úgy oldotta meg a felmerülő helyzetet, hogy a kolléganő óráit szétosztotta a többi pedagógus alkalmazott között. Így az ő óraszámok természetesen emelkedtek.

Kérdésként merül fel, jár-e ezért többletdíjazás, vagy sem?

Válasz:

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (Nkt.) 62. § (5)-(6) bekezdése szabályozza a pedagógus kötött munkaidejét, és azon belül a neveléssel-oktatással lekötött munkaidejét.

*Nkt. 62. § (5) A nevelési-oktatási és a pedagógiai szakszolgálati intézményekben pedagógus-munkakörökben dolgozó pedagógus heti teljes munkaidejének **nyolcvan százalékát** (a továbbiakban: kötött munkaidő) az intézményvezető által – az e törvény keretei között – meghatározott feladatok ellátásával köteles töltetni, a munkaidő fennmaradó részében a munkaideje beosztását vagy felhasználását maga jogosult meghatározni.*

*(6) A teljes munkaidő **ötvenöt-hatvanöt százalékában** (a továbbiakban: neveléssel-oktatással lekötött munkaidő) tanórai és egyéb foglalkozások megtartása rendelhető el, amelybe bele kell számítani legfeljebb heti két-két óra időtartamban a pedagógus által ellátott osztályfőnöki, kollegiumi, tanulócsoporthoz vezetői vagy munkaközösség-vezetéssel összefüggő feladatok, továbbá legfeljebb heti egy óra időtartamban a tanulók nevelési-oktatási intézményen belüli önszerveződésének segítségével összefüggő feladatok időtartamát. E szabályokat kell alkalmazni abban az esetben is, ha e törvény egyes pedagógus-munkakörök esetében az e bekezdésben foglaltaktól eltérően határozza meg a munkaidő egyes feladatokra fordítandó részeinek arányát. A kötött munkaidő fennmaradó részében a pedagógus a nevelés-oktatást előkészítő, nevelés-oktatással összefüggő egyéb feladatokat, tanulói felügyeletet, továbbá eseti helyettesítést lát el.*

A közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény (Kjt.) 24. § (1) bekezdése alapján:

Ha a közalkalmazott munkaköre ellátása mellett a munkáltató rendelkezése alapján **átmenetileg más munkakörébe tartozó feladatokat is** ellát, s ezáltal jelentős többletmunkát végez, illetményén felül a végzett munkával arányos külön díjazás (**helyettesítési díj**) is megilleti.

A pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról szóló 326/2013. (VIII. 30.) Korm.-rendelet szabályozza az eseti helyettesítést és annak maximális időtartamát.

17. § (4) bekezdése alapján az alábbiakban rendelhető el a pedagógus neveléssel-oktatással lekötött munkaidejét meghaladóan további tanórai és egyéb foglalkozás (eseti helyettesítés):

A neveléssel-oktatással lekötött munkaidejét meghaladóan a pedagógusnak további tanórai és egyéb foglalkozás, pedagógiai szakszolgálati közvetlen foglalkozás megtartása akkor rendelhető el, ha

- a munkakör nincs betöltve, a pályázati eljárás idejére,*
- a munkakör nincs betöltve, és az álláshelyre kiírt nyilvános pályázat sikertelen volt, feltéve, hogy a munkaközvetítési eljárás sikertelen maradt, és a pedagógusok állandó helyettesítési rendszerében sem áll rendelkezésre megfelelő szakember, vagy*
- a betöltött munkakör feladatainak ellátása betegség, baleset vagy egyéb ok miatt váratlanul lehetetlenné vált.*

(5) A (4) bekezdésben meghatározottak alapján az egy pedagógusnak elrendelhető tanórai és egyéb foglalkozások, pedagógiai szakszolgálati közvetlen foglalkozások száma **egy tanítási napon a kettő, egy tanítási héten a hat órát nem haladhatja meg.** A neveléssel-oktatással lekötött munkaidő, óvodapedagógus esetében a kötött munkaidő felső határa felett eseti helyettesítés a (4) bekezdésben foglaltak alapján rendelhető el, egy pedagógus számára tanítási évenként legfeljebb harminc tanítási napra, óvoda esetében egy nevelési éven belül legfeljebb harminc napra.

A fenti rendelkezéseket együttesen kell vizsgálni, tehát az elrendelt többletanítás **egy tanítási napon a kettő, egy tanítási héten a hat órát és tanítási évenként a 30 tanítási napot nem haladhatja meg.** Mindezen feltételeknek **együttesen kell fennállniuk!**

Levéliírónk esetét olvasva nem átmeneti, eseti, hanem **tartós helyettesítésről van szó**, hiszen a kolléganő elment szülni. Ebben az esetben **az első órától kezdve meg kell téríteni a többletanítás díját.**

Kérdés:

Levéliírónk jelenleg pedagógiai asszisztensként dolgozik egy óvodában. Több mint hat éve az óvoda alkalmazottja, dajkaként kezdte. Idén fog diplomázni óvodapedagógusként.

Kérdése, hogy a diploma után gyakornok vagy pedagógus I. fokozatban folytathatja-e munkáját?

Válasz:

A pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról szóló **326/2013. (VIII. 30.) Korm.-rendelet** alapján az alábbi jogviszonyok számítanak be a gyakornoki időbe:

6. § (1) A magasabb fokozatra történő előrelépéshez és a gyakornoki idő teljesítéséhez szükséges szakmai gyakorlatnak kell elfogadni

- a) a pedagógus-munkakörben foglalkoztatási jogviszonyban,
- b) a pedagógiai szakértő, pedagógiai előadó munkakörben foglalkoztatási jogviszonyban,
- c) az óraadói megbízásra szóló polgári jogi jogviszony keretében,
- d) az európai iskolákban pedagógus-munkakörben munkaviszonyban,
- e) az állami fenntartású iskola által a tanév végén kiadott igazolás alapján az 1–8. évfolyamon egyházi jogi személy által szervezett hit- és erkölcs tanterv tanítása céljából legalább heti tíz óra megtartására létrejött foglalkoztatási jogviszony idejét, vagy – ha a tantárgy tanítását egyházi szolgálati viszonyban álló egyházi személy legalább heti tíz órában látja el – a tantárgy tanításával,
- f) a pedagógusképzést folytató felsőoktatási intézményben végzett oktatói tevékenységgel,
- g) az állami szolgálati jogviszony, kormányzati szolgálati jogviszony vagy közszolgálati jogviszony keretében a köznevelés országos irányításával összefüggő munkakörben, vagy
- h) a kizárólag nevelő-oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben alkalmazottak esetében a nevelő-oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben,**
- i) a honvédelemért, valamint a rendvédelemért felelős miniszter által fenntartott nevelési-oktatási intézményben szolgálati viszony keretében pedagógus munkakörben **eltöltött jogszerű foglalkoztatás idejét.**

(3) Ha a pedagógus-munkakörre foglalkoztatási jogviszonyt létesítő személy nem rendelkezik az (1) és (2) bekezdés szerint számított két év szakmai gyakorlattal, de bármely más munkakörben, vagy részben az (1) és (2) bekezdésben foglalt jogviszonyban, részben más munkakörben szerzett legalább hat év munkaviszony jellegű jogviszonnyal rendelkezik, mentesül az előmeneteli rendszer gyakornoki szakasza követelményeinek teljesítése alól és a pedagógus I. fokozatba sorolható be.

Levéliírónk azonban hiába rendelkezik több mint hat év jogviszonnyal (dajkaság, pedagógiai asszisztens), az nem számít bele a gyakornoki idejébe, mivel nevelő-oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozik (NOKS). Az ilyen munkakört betöltőkre a hat év nem vonatkozik. A hat év akkor számítana be a gyakornoki időbe, ha továbbra is NOKS-osként foglalkoztatnák őt tovább.



A kor csak egy szám...

(18+55=73)

A reggeli kávé kísérője mindig egy keresztretjvény. Mire a csésze kiürül, ott a megfejtés! Jó ez a kis „agytorna” a feladatok indításához! Épp azokban a napokban, amikor már közeledett az érettségi találkozóm, olvashattam az alábbi megfajított gondolatot: „Noha az élet véges, a kor csak egy szám!” Elgondolkodtatott, és már nem is búslakodtam tovább azon, mekkora számokkal kell szembesülnöm! Hiszen „a kor csak egy szám”, a tartalom a lényeg! Nincs róla írásos megbízásom, de valahogy úgy alakult a kezdetektől, hogy én vagyok a középiskolai találkozónk felelőse. Szívesen teszem, hiszen az a négy év nagy jelentőséggel bír, életünknek igen fontos szakasza volt. Egyik iskolatípusban sem alakult ki olyan összetartozás, mint a gimnáziumban. Olyan mélyre belénk ivódott az emlékek, az élmények, hogy végigkísérnek.

nagyon-nagyon szép, felejthetetlen évek voltak! Az első év végére megcsappant az osztálylétszám. Többen kimaradtak, más intézménybe mentek, mert a kövesdi gimnázium követelményeit nem tudták tovább teljesíteni. Akik maradtunk, jó döntést hoztunk. Az itt szerzett bizonyítványunk jó belépő volt a főiskolákra, egyetemekre. 29-en érettségiztünk, egy kivétellel mindenki diplomát szerzett. Sikeres mérnökök, jogi doktorok, pedagógusok, orvos, gyógyszerész lett belőlünk, a pályát senki sem hagyta el, többen az elérhető legmagasabb vezetői poszton munkálkodtak. Nem véletlen, hogy városunkban utcanevek is őrzik nagyságukat.

Az ország különböző pontjain tettük a dolgunkat évtizedeken át. 1963 óta ötvenként találkozunk. Az idő múlásával sajnos, egyre kevesebben. Már ki-

lencen nyugszanak a temetőben. Rájuk emlékezve most 9 mecsest gyűjtöttünk meg Pesti Viki sírjánál, és közös imával köszöntöttük őket. A másik kilenc osztálytársunk „igazoltan” maradt távol, mert friss térdműtét, szívprobléma, ingadozó vérnyomás, újabb műtetre várakozás nem tette lehetővé az utazást.

Akik együtt lehettünk ezen a délutánon, nagyon örültünk egymásnak, és mindnyájan annak, hogy nekünk még van Osztályfőnökünk! Sebe Istvánné, Mici néni szinte friss, pár éves diplomájával kapta meg a mi osztályunkat harmadikban. Kádár József tanár úrral kezdtünk. Nagyon tiszteltük, szerettük őt, de elment az iskolából. Nem volt teljesen zökkenőmentes az osztályfőnökváltás. Azt gondolom, tizenéveseknél ez természetes: Nekünk Ő kell! Jöjjön vissza! stb. Szerencsére ez csak néhány napig tartott, mert nagyon gyorsan megérettük „Mici néni” gondoskodó szeretetét, jóindulatát. Azóta minden osztálytalálkozón velünk van, és mi nagy tisztelettel, hálával emlékezünk arra, hogy milyen sokat tett értünk. Ezen az 55 éves találkozón jelképesen osztálytársunkká fogadtuk. A tablónkat Pető János készíttette. Ő szívesen ajánlotta munkáját, hiszen kedves osztálytársunknak, Erdélyi Annának udvarolt, amiből később házasság lett. Akkor még nem tudtuk, hogy pár év múlva tehetséges grafikusművészként válik híressé. Nagyszerű tanáraink voltak, akik mindent értünk tettek. Korrepetálásra senki sem járt, a tanítási órákon nagyon figyeltünk, jeleztük, ha valamit nem igazán értettünk. A különórát szüleink nem is tudták volna fizetni. Nézegetem a tablót, keresem a rejtvénybeli mondat igazságát. Talán furcsa, de az 55 éves találkozón nem láttam idősnek, öregnek egyik osztálytársamat sem. Ízléses, elegáns öltözetben, csillogó szemmel, mosolygósan érkeztek – ki autóval, ki vonattal –, tele mondanivalóval, érdeklődéssel. Az Akadémia tagja még lázasan végzi kutatómunkáját, tanít, az Ügyvédünknek nem csappan a patientúrája, a Bölcsészünk csodálatos dolgokat tesz az egyházközségében, Budapesten, szervez, imacsoporthoz vezet, zárandokutakra jár, a Pedagógusok is figyelnek a rászoruló nebulókra, és az Orvosunk is segít a bajbajutottakon nyugdijas-ként is. Úgy döntöttünk, hogy szaporázzuk a találkozókat, és abban bízunk, hogy a most távolmaradókból is lesznek jövőre, akiket a betegség már nem gátol az utazásban! Igen, rájöttem, hogy a kor „csak” egy szám! Amíg az éveink hasznos tartalommal telítődnek, amikor még minden napnak célja van, nem szabad szomorkodni, lemondani, búslakodni, hogy ennyi vagy annyi évesek lettünk. Örüljünk az Életnek, és adjunk hálát a jó Istennek, hogy még vagyunk!

Gánóczy Zoltánné



A szervezés legegyszerűbb formáját választottam. Telefon, itt és ekkor! Izgatottan vártam a vonal túlsó végén bejelentkező hangot. Nem sűrűn találkozunk, de bemutatkozás nélkül is felismerjük egymás hangját, használjuk azóta is az akkori „beceneveket”.

Boldogan, nagy örömmel jegyeztem fel a 11 jelentkező nevét, akik hívásomra azonnal igennel válaszoltak, örömeiket fejezték ki, semmit sem akartak módosítani. Ugyanilyen lelkesedéssel, meghatódva fogadta találkozóink hírét kedves Osztályfőnökünk, mert hál' Istennek, van Osztályfőnökünk! Könnyektől csillogó szemmel újságolta ismerőseinek, hogy 73 éves „gyermekeivel” készül osztálytalálkozóra. 2018. november 17-én 55 éves érettségi találkozónk volt. Bizony, bizony! Akinek ennyi éves már az érettségi bizonyítványa is, az 73-74 éves!

Ígéretes osztály volt a miénk! 1959-ben, közel 40 fővel kezdtük a gimnáziumi éveket. Abban az időben, amikor sokan éltünk szűkös körülmények között, és aki tanulhatott, nagyon megbecsülte. Kötelező volt az iskolaköpeny, tanáraink is viselték. Ünnepekre a matrőzblúz, illendő hosszúságú sötétkék szoknyával, fiúknak fehér ing, sötét öltöny, no meg a bordó tányérsapka, ami a gimnazista diák megjelenéséhez szorosan hozzátartozott. Mozi csak tanári engedéllyel, klubest nem sűrűn, negyedévenként, legfeljebb este 9-10 óráig, tanáraink jelenlétében, a kivilágított díszteremben. Ezt a mai diákok már megmosolyogják, mindez idegennek, ósdiának tűnik számukra. Pedig

XX. Országos Pedagógus Teniszbajnokság

A Balatonalmádi Tenisz Klub 1925 SE és a Pedagógusok Szakszervezete (PSZ)
immár HUSZADIK alkalommal rendezi meg az Országos Pedagógus Teniszbajnokságot.

Időpont: 2019. július 5-6-7. (péntek–szombat–vasárnap).

Helyszín: Balatonalmádi, a Szent Erzsébet ligetben (Öregparkban) lévő, 6 db salakos tenispálya.

Jelentkezés / nevezés: név és születési idő megjelölésével 2019. július 1. hétfőig e-mailben: **zsoltdudas2@gmail.com**

Mérkőzések: pénteken 14 órától kezdődnek, döntők: vasárnap kora délután.

A részvétel feltétele: pedagógus-oklevél, oktató-nevelő munkában való részvétel.
(Kérjük az oklevél másolatának elküldését, vagy a helyszíni bemutatását.)

Nevezési díj: személyenként 8000.- Ft, amelyet a helyszínen, a regisztráláskor kell fizetni.

SZÁLLÁS: **Figyelem, változás az eddigiekhez képest!**

A 20. alkalmat szeretnénk együtt ünnepelni, ezért szállás mindenkinek:

Magyar–Angol Tannyelvű Gimnázium és Kollégium, Balatonalmádi, Rákóczi u. 39.
<http://kettannyelvusulinet.hu/hu/szallas>

Foglalás: telefonon a +36 30 811 39 56 számon,
vagy e-mailen: marianndudas@gmail.com (tárgyba kérem beírni: **OPT20 szállás**)

A Balatonalmádi Tenisz Klub gondoskodik a megfelelő versenyfeltételekről, díjazásról, programokról, továbbá ingyenes strandbelépőről.

Utazás egyénileg.

További információ: Dudásné Pirik Mariann: +36 30 811 3956 marianndudas@gmail.com
Dudás Zsolt: +36 20 483 87 80 zsoltdudas2@gmail.com



Egy kis csendet és nyugalmat szeretne, messze a város zajától?

Akkor gyorsan pakolja be a bőröndöket és családját,

irány Bükkszék!

A természet lágy öle.

Tudja, ahol az ember reggel beleszippant a levegőbe és a tüdeje csak annyit mond:

Még, még, még...



Ha szeret kirándulni: a környéken számtalan túralehetőség vár Önre.



Ha szívesen fürdőzne: a Salvus vizes termálfürdő és strand csak pár lépésre található.



Ha pedig csak háborítatlanul álmodozna: kiül az erkélyre és gyönyörködik a Bükk és a Mátra határán fekvő táj szépségében.

Részletek: <https://pedagogusok.hu/buekkszek-psz-orszagos-iroda-ueduloje>



***Ne késlekedjen,
jelentkezzen:
BÜKKSZÉK,
PSZ-ÜDÜLŐ***